



GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Merceura si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6n 40 doidiaceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 114.

Brasiovu, 4. Decembre 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela senatulu imperialu.

Siedinti'a 55 a casei deput. din 4. Dec. 1863.

Presiedinte cavaleriulu de Hasner. Pre banc'a ministriloru: DD. ministri de Rechberg, Schmerling, Perner, Mecsery, Lasser, Burger, Hein. In logea de curte archiducele Rainer.

Venindu bugetulu esterneloru la desbatere, s'au inscrisu c6a vorbitori Rechbauer, Grocholski, Waidele, Giskra contr'a Schindler, Brinz, Kuranda; pentru propunerile comisiunei.

Dr. Rechbauer intr'o discussiune mai lunga 'si arata nemultumirea sea cu politic'a austriaca facia cu ducatele germane Schleswig si Holstein. Prin deductiuni istorice si juridice c6erca a document6a, ca dreptulu este in partea ducateloru, ca protocolulu de Londonu (1852) n'are nece o val6re, de 6re-ce n'a fostu incuviintiatu nece de confederatiune, nece de representantii ducateloru, ca acestu protocolu nu p6te opri pe Austri'a de a trece in partea ducateloru, cu atatu mai multu, ca aceast'a ar cere-o si interesulu si positiunea Austriei, c6a putere mare europeana, a carei positiune depinde dela positiunea ei in confederatiunea germana. Cuventarea lui Rechbauer f6u primita cu aplausu.

Deput. Schindler aduce aminte de cuventarea lui Kuranda, tienuta in anulu tr. la desbaterea bugetulu pentru esterne, in care discut6a despre restauratiunea politica, despre politic'a in Itali'a, despre positiunea Austriei c6a parte a confederatiunei. Spune, ca din partea ministeriului s'a datu in privinti'a aceast'a numai asigurari generali, fara precisare, ca se face totu pentru c6a se fia catu se p6te de bine. Critica politic'a, ca prin ea Austri'a 'si a perdutu toti aliatii, fara se'si fi castigatu altii. Descuviinti6sa pacea cea inarmata a Austriei, precandu cealalte state au sciutu a se folosi de o pace productiva. Aceast'a a fostu pesutiunea, dice elu, ca s'a susutienutu o armata mare, spre a av6 aparare in contr'a tuturoru eventualitatiloru, si pre lenga acestea Austri'a stetea, c6a si mai nainte suptu o sarcina intricosiata de contributiune, su apasarea schimbabiloru de valuta si suptu unu deficitu abia vincibilu; precandu t6te cealalte staturi sciura desleg6a problem'a unei paci productive, Austri'a st6a cu sabi'a in mana, fara se scimu, asupr'a cui este sc6sa. Austri'a er6 in cele mai pacifice relatiuni cu t6te puterile esterne, si totusi se formau corpuri de armata, se turnau tunuri, se faceau cara de sanatate, c6a candu Austri'a ar' av6 se'si aduca acasa pe vulnerati de pre campurile de batalia diplomatica (risu). — Dela aceste siert6e materiale trece oratorulu la neplacerea, ce simte unu poporu de curendu intratu in constitutionalismu, candu aude pr6 mare scomotu de arme, si care mai bucuros vede aratrulu decatu tunulu; cu deosebire austriacii sunt si mai simtitori in contr'a unui asemenea scomotu cu altii, de 6re-ce sciu din esperiintia, ca tocma candu se trage sabi'a mai resolutu, atunci constitutiunea si vi6ti'a parlamentara se ingr6pa in archive.

Observandu, ca este f6rte bine, c6a bugetulu pentru esterne se vina la pertractare inainte de bugetulu

resbelului, de 6re-ce, numai dupa-ce cineva 'si a castigatu cunoscintia chiara despre recerintiele politice esterne, p6te se judece, catu se fia armat'a de mare; trece earasi la politic'a esterna si o descuviinti6sa, de 6re-ce ea dela 1850 cu pu6ina intrerumpere a sustienutu pre Austri'a intr'o pace ageru armata, intr'o pace, care este apta de a aduce puterea financiaria a imperiului, pre incetulu inse f6rte siguru, in celu mai mare periculu, de 6re-ce Austri'a s'a amestecatu in t6te cestiunile europene, fara vreunu folosu pentru sene, de 6re-ce a avutu si are cea mai mare stricati6sa influentia asupr'a tuturoru intereseloru sociale. Amintesce dupa aceea cuventulu de tronulu alu lui Napoleonu, aratandu, ca nu exista nece o cauza, c6a se se priv6sca cu neincredere acelu pasu alu lui Napoleonu, prin care voiesce se puna finitu pacei inarmate si se restitu6 pace productiva. In fine prov6ca pre ministrulu esterneloru se d6 o deslucire chiara despre politic'a esterna a Austriei, de 6re-ce fara de ac6st'a nu s'ar' pot6 propasi mai departe la desbaterea financiiloru.

Min. de est. Rechberg raspunde mai antaiu lui Rechbauer (vedi si Nr. 112), ca a fostu reu intielesu in respunsulu seu, de 6re-ce elu n'aru fi disu, ca tractatulu de Londonu ar fi basa de dreptu a politicei, ci ca tractatulu de Londonu lu privesce regimulu imperatescu de unu intregu, cu t6te conventiunile din anii 1851 si 1852, si ca numai intr'atat'a este obligatoriu pentru Austri'a, incatu Danimarc'a 'si va implini datoriile sale fa6ia cu Germani'a; in privinti'a positiunei fa6ia cu Germani'a, apoi elu (Rechberg) a dechiaratu in Francufurtu, ca Austri'a este gata de a se intrepune pentru drepturile Germaniei fa6ia cu Danimarc'a. — Mai departe dice: „mi potu esprim6 parerea de reu, ca in acestu locu se amintescu regimuri si personalitati straine si credu, ca nu este misiunea n6stra de a ne ocup6 aicea cu ceea ce se intempla in af6ra (contradicere in stang'a; strigari: Oho! Oho!) Se'i lasamu pre altii se'si v6diu de tr6b'a la vatr'a loru, dar' se preindemu, c6a nece ei se nu se amestece in trebile n6stre interne (neodichna).

Dupa aceea se int6rce si raspunde lui Schindler: In privinti'a perderei de aliatii dice, ca astadi imultinduse si imbunatatinduse mediul6cele de comunicatiune, aliantiele mai de inainte pregatite numai sunt de atat'a ponderositate c6a mai nainte. De ar' fi voitu ministeriulu de esterne a face scomotu de arme, apoi de securu in relatiunile cele grele de pana acumu de multu ar' fi fostu resbelu. In privinti'a siert6eloru finantiare, ce le a causatu politic'a, apoi elu este responsabilu numai pentru timpulu, dela resboiulu italianu inc6ce (1859) si pentru acestu timpu iea t6ta responsabilitatea asupr'a'si.

In privinti'a Poloniei raspunde min. de esterne, ca a facutu pasi comuni cu puterile apusene, alu caroru resultatu a fostu, ca Rusi'a a respunsu, ca va face in fav6rea poloniloru si mai multu, decatu preindu puterile apusene, inse la timpulu seu, ad. dupa restituirea liniscei interne.

Intr'ac6sta prin propunerea congresulu din partea Fran6iei lu6a pusetiunea politica a Europei o directiune cu totul noua, inainte de a lu6 cestiunea pol6na vreo

resolvare decidere. Prin acestu congresu are se de Europei o basa, care se'i asigureze mai bine pacea. Nece unu regimu nu partinesce mai multu aceasta nobila propunere, decatu celu imperatescu. Acésta o scia inse totu deodata, ca din congresu póte urmá asia de bene pacea cá si resbelulu. Pentru cá a-celu congresu se'si aiba succesulu doritu, adeca o intielegere, trebe pregatite adeca precisate obiectele, cari au se vina la desbatere. Fiinduca pertractarile in aceasta privintia inca decurgu, nu póte impartasi mai multu, dechiara inse, ca scopulu nestramutatu alu politicei Austriei, este conservarea pa-cei si a integritatii confinieloru imperiale.

de Grocholski. Acestu deputatu inea critica politic'a esterna, mai cu séma facia cu Poloni'a; prorocesce fortuni grele si pune intrebarea, ca la casu de conflictu, la care parte s'aru alaturá Austri'a, de óre-ce 'i ar' fi imposibilu a remané neutrala, dupa cumu s'a vediutu in 1854? Dechiara, ca o aliantia cu Rusi'a n'ar fi dupa dorinti'a popóreloru austriace, din contra unu resbelu in contr'a acestei puteri ar' fi cu multu mai popularu, cu deosebire la unguri si poloni.

Dr. Brinz inca nu este multumitu cu respunsulu datu de min. esterneloru in privinti'a ducatelor Schleswig Holstein; elu privesce aceasta din punctu de vedere procesualu, pana la esprimarea sentintiei ar trebe se se ié ducatele sub sequestru. Elu dechiara mai departe, ca ar fi studiatu aceasta causa si ar' fi afluutu, ca dreptulu este pe partea ducatelor. Dr. Brinz dice, ca déca o tíera este apasata si maltratata de o tíera, cu care are pusetiune egalú indreptatita, atunci se póte face mai multu, decatu se se puna executiune, cá Dani'a se'si implinésca datoriile sale. Dupa cumu sta caus'a Schleswig-Holsteinesa, despartirea acestoru ducate ar' fi trebuitu dusa indeplinirea inca precandu esistau regii Daniei din lini'a cea batrana.

Afara de punctulu de vedere alu dreptului ar mai fi de consideratu, ca, precandu tóta Germani'a este entusiasmata pentru interesele germane ale ducatelor Schleswig-Holstein, o pusetiune rece, care pune la indoiéla dreptulu acestoru ducate, ar' atrage Austriei antipati'a Germaniei, ceea-ce de acumu inca ar' fi inceputu a se manifestá atatu prin diurnale, catu si prin epistole private.

In privinti'a congresului dechiara, ca elu n'ar merge la unu congresu, prochiarnatu de pe tronu catra deputatii Franciei inainte de a fi fostu elu invitat.

Waidele combate tractatulu din 1852 nunumai fiinduca ar' fi unu pactu uritu, ci pentru ca s'a incheiatu numai pe conta evenimentului, candu s'ar incuviintiá de representatiunea poporului, neincuviintiandu-se nu are valóre. Afara de aceea ar' fi adiutu si antitesele acestui tractatu, ad. temerea, se nu ne ocupe Rusi'a pamentu germanu, se nu se arunce Dani'a in bratiile uniunei scandinavice.

In fine Dani'a pre lenga tóte siertfele facute pentru interesele ei, nu si a tienutu nece odata promisiunile date in acésta privintia. Asiadara Austri'a si din punctu de vedere alu dreptului si alu intereseloru proprie póte apuca o politica curagiósa si onesta in favórea ducatelor.

Rechberg respunde lui Brinz, ca trebuiá lasatu la cei, caror'a le compete, cá se judece ce e dreptu in caus'a cu Schleswig-Holstein. De altumintrea ar fi de mare insemnatate a sci, óre este vointi'a locuitoriloru din ducate de a se despartí de Dani'a?

Kurand'a critica politic'a cancelariei de statu; memorésa, ca la inceputulu anului erá se se incheiá o aliantia cu puterile apusene, nu scia inse de ce nu s'a incheiatu un'a cá acésta. In privinti'a cestiunei cu Schleswig-Holstein elu recunosce de cinsura maiortatea confederatiunei, si in casulu acésta diace in interesulu Austriei de a fi maiortate. Austri'a a suscrisu protocolulu de Londonu sub acea conditiune, ca confederatiunea ilu va dispensá de obligatiunea sea cá membru alu confederatiunei; déca acésta nu o face confederatiunea, apoi Austri'a nu are nece o obligatiune, de óre-ce unu tractatu mai tardioru nu suspendéza pre unulu mai dinainte.

Cont. Rechberg respunde, ca n'a fostu bine intielesu in respunsulu seu, ca in privinti'a politicei esterne n'are decatu se aduca aminte, cumu steteau lucrurile in 1854 si cumu stau acuma.

In privinti'a congresului regimulu nu e nece decumu in dispositiune rea; acésta este datoriu cetatieniloru a cercá orioe mediulocu de pace si propunerea o primesce regimulu sub óresi-care conditiuni.

Dr. Giskra. Si acestu deputatu supune politic'a esterióra unei critici aprige. Mai antain combate parerea ministru-lui de esterne, ca camer'a n'ar avé se se amestece in politic'a esterióra, pentruca ar trebui se se scia, déca are vreunu

folosu sum'a cea mare, ce este de votatu pentru bugetulu esterneloru, si pentruca in legatura cu aceasta stá bugetulu de resbelu celu atatu de insemnatu. Combate dupa aceea si acea opiniune a ministru-lui de esterne, ca pusetiunea de astadi ar' fi a se ascrie activitatiei ministru-lui de esterne, din contra aceea are a se ascria constitutiunei. Dupa aceea percurge in specia politic'a esterióra, incependu mai antaiu cu nefericitulu resbelu din 1859, care in origine si consecintie ar' fi fostu urmarea unei increderi pré mazi in organismulu militar, pentru care s'a intrebuintiatu atatea sute de milióne. Dupa acésta trece si arata, ca Austri'a si in diu'a de astadi sta totu asia de izolata. cá si in a. 1859, de óre-ce cu Rusi'a stá, pre lenga tóta implinirea datoriiloru internationale, pe picioru de dusimania; cu Franci'a pre picioru nesiguru, avendu a ne teme totu de un'a de unu resbelu ofensivu, in casu, candu congresulu n'ar veni la indeplinire; cu Itali'a in ostilitate; cu Prusi'a in cértá De amica nu potemu numerá nece pre Angli'a, de óre-ce divergemu intr'unu punctu fórté ponderosu, in cestiunea italica. Mai departe aratá politic'a esterna, ca este nesigura, balansatória, si acésta ar' fi caus'a neintielegerei intre deputati si ministru-lui; ataca politic'a cu deosebire in cestiunea polóna, de óre-ce politic'a ar cocheta in doue parti deodata, cu unanimitatea si cu dreptulu si afirma, ca prin pasurile cele neresolute facia cu Poloni'a, s'aru fi maritu nefericirea poloniloru, facundu-i se continue resistinti'a.

In Itali'a inca ar' fi regimulu totu asia de neresolutu cu aceiasi dauna, balansandu intre dorintiele de legitimitate si logic'a faptelor; acésta nesigurate ar' aduce cu sine o continua pregatire de resbelu, care a constatatu si. déca ar' mai merge tréb'a dupa poft'a ministru-lui de esterne, ar constá si acumu multe milióne. Se protestéza in contr'a faptelor, fara se se faca vreunu pasu resolutu pentru impedecarea lor. — Dupa cumu sta lucrulu in Itali'a este de temutu, ca in ori ce cestiune italiana vomu avé pre Angli'a in contr'a nóstra. Dupá acésta trece la Rom'a si pune intrebare, ca ce s'a facutu cu concordatulu, acelu principiu, care ne a instrainatu si ne instrainéza atatea simpatii de preste confiniel Austriei? ce s'a facutu, decandu cas'a s'a dechiarnatu in acésta privintia? pentru ce avemu unu diplomatu in Rom'a, care ne costa atati'a bani (risu in stang'a). Pentru ce amu tramisu numai pentru caus'a acésta unu ablegatu, care a totu tractatu cu lunile?

Acésta ataca nunumai milióne preste milióne, ci tóte animele intregi Austriei culte, si are numai prea pucini pentru sene.

Dupa aceea trece si elu la politic'a esterna facia cu Germani'a, resp. Schleswig-Holstein. si o desaprobéza, cá si antivorbororii sei.

V.-pres. Schmid propune, cá cas'a se nu se ocupe cu trebile esterióre, pana a nu fi gatatu cu organizatiunea interna.

Referintele Cont. Eug. Kinsky inca desaprobéza politic'a esterióra, cu deosebire facia cu Itali'a, dechiarnandu sustinerea trupelor modenese de o politica nesanetósa.

Cont. Rechberg escusa politic'a s'a facia cu Itali'a prin positiunea cea ostila, ce o íea Itali'a si se exprima la tóte ocaziunile serbatoresci atatu prin organele regimulu catu si de catra locurile mai inalte.

Dupa acestea la desbatere speciala se primi bugetulu de esterne.

Vien'a. (Vienesii si causele ardietóre.) Inca in 1. Dec. se apuca magistratulu cetatei Vienei a face politica. Mai antai decretá in sesiunea resp. la propunerea D. Rausch a face o adresa in caus'a autonomiei Schleswig-Holsteinesa, cá se o astérna imperatului. Alta propunere facú D. Steidl in caus'a Ungariei, dicundu, ca luandu in considerare, ca magistratulu Vienesu esindu din datin'a s'a de pana acumu s'a pornitu a representá cá unu eroldu opiniunea publica a Vienei in caus'a nationala Schleswig-Holsteina despre una, ear' de alta parte, considerandu, ca tocma acea relatiune se afla si intre constitutiunea ungarica facia cu patent'a octroata din Febr., care susta intre constitutiunea Schleswig-Holsteiana facia cu constitutiunea octroata a Danimarciei si fiinduca simpati'a nationala catra Holsteinesi numai atunci póte fi politicesce indreptatita, candu opiniunea publica a Vienei va dovedi prin reprezentantii ei, cumuca principiile cele liberale si escelente, care le scóte la lumina pentru connationalii sei nu le denéga in acelasiu momentu facia cu poporulu fratínu dincolo de Leitha: propune, cá magistratulu se decreteze o adresa prémilita la Mai. S'a, cá in numela Vienei, capitalei imperului,

se se indure a restitui oatu mai curundu viéti'a constitutio-
nala in Ungari'a, ceea ce se si primi a se pune in lucrare.

Intr'aceea in 7. Dec. se si duse o deputatiune a magi-
stratului la Maiestatea S'a, Inaltu care si primi adres'a pentru
Schleswig-Holstein, inse binevoi a le dá c'amu urmatoriulu
respunsu: cumuca si in cestiunea acésta va implini cu tóta
consciintiositatea obligatiunile unui principe germanu confederatu,
si va starui din tóte puterile, cá drepturile constitutio-
nionale a le ducatoru germane se se supastreze. Totusi nu
póte a nu observa, cumca in magistratulu Vienesu domnesce
o mare imperachiare si ar' face mai bine cá, in locu de a'si dá
silintia a se consultá asupr'a cestiuniloru de politica inalta,
s'eu de obiecte, ce nu se tienu de cerculu activitatiei loru,
mai bine se se consacreze negótiiloru sale comunale.

— Pr. de coróna S. Archiduce Rudolfu se restaurà din
morbulu ce'lu intimpinase in dilele trecute.

Scriórea Mai. Sale c. r. apostol. catra imp. Na-
poleonu III. in caus'a congresului, cu datu Vien'a, 17.
Noemvre 1863, se publica prin diurnale, care intre altele
dice: Pana a nu lua parte la acelasiu (congresu) aflu de ne-
aparatu, cá se fiu mai antaiu lamuritu despre unele puncte
antemergatóre. Cu unu cuventu eu dorescu a cunósce cu unu
feliu de precisiune basele si program'a pentru consultarile
congresului ce se va deschide" sel. si e urmata de o depesia
catra princ. Metternich, care ambe le vomu publicá pe altu
numeru.

„Botsch.“ din 9. Dec. anuncia, cumuca in cercurile se-
natoriloru imp. cercula faim'a, ca regimulu c. r. austriacu va
cere dela sen. imper. unu altu imprumutu de 15 mil pentru
acoperirea speseloru expeditiunei la Schleswig-Holstein, pre-
cumu si pentru postarea trupeloru in Galiti'a.

In siedintiele urmatóre si anumitu in a 58 candu urmà
desbaterea bugetului pentru cancelaria de curte Croato-Slavóna
urmà o ruptura definitiva intre deputatii sasi si unii romani
pentruca sasii se pronunsiara cu totul pentru centralismu,
ear' romanii cei consecinti pentru antonomia. Mai pe largu
in Nrulu v. In 10. se desbatù bugetulu de resbelu si se
primi cu 123 milióne.

Proiectulu reg. pentru darea garantiei statului la intre-
prinderea drumului de feru catra si in Ardealu s'a propusu
casei si s'a impartitu intre deputati.

Pentru cancelari'a Ungariei sa primitu 13,592,052 fl. si
pretensiunea cu 31,032 fl. si acopererea de 519,299 fl. ear'
pentru cancelari'a de curte Transilvana cu tóte propunerile
din partea transilvaneniloru s'a primitu propunerea comisiu-
nei, care mai sterse din proi. reg. o suma de 39,461 fl. pen-
tru cladirea drumuriloru, cu tóta parerea de reu aratata prin
D. dep. Puscariu. Mai pe largu in Nr. v.

Parastasu.

Sabiiu, 12. Dec. Astadi in diu'a de St. Andreiu ju-
nimea romana dela academi'a de drepturi d'aici serbà unu pa-
rastasiu pentru reposatulu nostru poetu laureatu Andreiu
Muresianu in beseric'a gr.-catol., unu locu de care sunt
legate dulci suveniru, ca-ci chiar' murii acestei beserici resu-
nau adeseori de cantarile puternice si melodióse ale poetului
A. Muresianu, incatu tempu (1850—1861) se aflá aici in Sa-
biiu. Servitiulu divinu lu celebrà Rev. D. protop. Joane V.
Rusu, d'impreuna cu alti trei preoti, pre cari i provocase den-
sulu din eparchi'a respectiva. Recunoscinti'a acestui demnu
barbatu, carele si d'astadata se arata la tóta inaltimea sacrei
sale misiuni cá sacerdote si adeveratu natiunalistu. Densulu
dupa finirea servitiului divinu rosti acésta cuventare misica-
tóre, plinu de spiritu si de idei sublime.*)

Acésta cuventare storse intr'adeveru lacrimi din ochii
numerósului publicu ce abia mai incapea in beserica, fiindu
pe lunga junimea juridica o mare parte din cealalta inteli-
gintia din locu si mai multe dame. Finindu-se cuventarea,
chorulu dela seminarulu gr.-or. intonà o cantare besericésca
funebrele, apoi „Destepta-te Romane“ etc.

Intr'adeveru trista serbare acésta pentru totu sufletulu
romanu, dar' ea e sublima, grandiósa; — ea demustra, ca
divinele accente ale lirei fericitului poetu n'au resunatu in
pustia; ea demustra, ca romanulu a ajunsu la consciinti'a, su-
perbi'a natiunale, ca elu se scie inspirá si scie apretiá ge-
niulu, inaintea caruia se inchina tóta anim'a culta fara ose-
bire de natiunalitate cu atatu mai pucinu de confesiune.

Er' voi sante umbre, tu immortale poete, odichnesce-te
in loculu despre care ai cantatu pana era-i intre noi.

Aici locuesce dulcea fericire,
Pentru veri-ce sufletu viu de pre pamentu!

X.

Telegramele „Gazetei.“

Bucuresci in 14. Dec. 5 óra, sositu la 1 óra si 6
min. inainte de amédiu.

Comisiunea de adresa si a retrasu proiectulu, care ca-
siuna una nemultumire generala. Ea presentà unu nou pro-
iectu ear' vatamatoriu pentru Principe. —

Bucuresci 15. Dec. 1 óra 45 min. inainte, sositu la 2 óre
31 min. dupa amédiu.

Ministeriulu voindu a incungiurá desbateri furtunóse cerú
eri cu rogari fórté energióse, cá camer'a se amane discusiu-
nea adresei, si se ecsamine nemediulocitu cestiunea drumuri-
loru de feru, a bancei s. a. — Camer'e se induplecà la a-
cést'a. — (Gratia Domnului! ca asia dór', dór' se va lucra
mai ou deadinsulu la rezolvirea si complanarea cestiuniloru
pregnante, cari amanate potu ingrasia campii. — —)

Pentrucá se intielegemu mai bine telegramele de susu e
de sciutu. ca min. prim. Cogalniceanu, candu se cetise pro-
iectulu comisiunei de adresa celu d'antaiu, ad celu aspru si
nedumeritu se incordà din tóte poterile a dovedi adunarei si
a o incredintiá, ca ei ministrii suntu responsabili de tóte fap-
tele poterei esecutive, si nu tronulu, pe care se afla datori
a'lu apará, ca-ci altfeliu aru fi tradatori natiunei, tradatori
tronului si tradatori chiar' si ai reprezentantiei natiunei; inse
ministeriulu actualu nu póte fi responsabilu pentru faptele
altoru ministeria trecute apoi proiectulu de adresa; nu respunde
numai la mesagiulu Domnului, ci critica tóte actele guvern-
lui de 5 ani, ceea ce nu e cu cale, déca camer'a vré se faca
acésta se iè pe facare fostu ministeriu deosebitu, inse se
nu uite, ca fiindu unirea facuta de 2 doi ani, camer'a actu-
ala nu póte critisa decatu celu multu pe ministeriele din a-
cesti doi ani. Trecundu la finantie dice, ca in Moldova era
unu deficitu de 15 milióne, eara in Romania déca a fostu
vreunu prisosu, apoi intrebuintiarea lui buna s'eu rea s'a fa-
cutu de cei 4 ministri, cari suntu chiaru subscrisi in adresa,
cari n'au dreptu se acuse, ci totu ce potu pace, este numai
se se apere. In privintiá relatiuniloru din afara, Cogalniceanu
arata declararea lui, ca nu va concede, cá strainii se se a-
mestece in trebile interne ale Romaniei, neci se organisese
Romania, ci acésta se se faca prin natiune dupa cumu Do-
mnitoriulu o si dise in mesagiulu seu, ca va fi acolo, unde
voru fi aspiratiunile tierei, in urma declara adres'a preste
totu de nedrépta, si sfasiind'o de a dóua óra*) pronuntia din
resputeri aceste cuvinte „acésta Dloru nu este pa-
cea, nu este conciliare, care amu venitu noi
s'o facemu intre Dv. si puterea esecutiva; nu
este pacea, o repetu, este resbelululu.

Intre aplausele tribuneloru intrerupse M. Cogalniceanu
discursulu si apoi ceti D. Boerescu unu emendamentu la pro-
iectulu de adresa, care erá subscrisu de 37 abtienti ad. de-
putati dintre cei cari in an. trecutu nu subscrisera la famos'a
adresa a celoru 32 coalisati, si se primi cu aplause,

De aci trecemu preste celelalte siedintie la siedinti'a din
29. Noemvre, care in adeveru, ca e caracterisatóre si ne-ar'
placé fórté se ne indatoreze unu amicu cu tramiterea proto-
colului stenograficu alu aceleiasi. Intre altele:

Min. de finantie cere 2 credite; min. de int. unu creditu
de 75 mii lei pentru chartia! min. justitiei cetesce 2 mesage
si 2 proiecte, unulu pentru admisibilitatea si inaintarea in
functiuni si altulu pentru neamovibilitatea treptata a functio-
nariloru judecatoresci.

Min. de fin. cere urgentia pentru acoperirea datoriei flo-
tante, dicundu, ca nu e altu modu, decatu se continue da-
tori'a flotanta, pentruca creditorii batu la usi'a statului.

D. Otetelisianu de pe tribuna arata incurcarea cea
mare a finantiiloru, dicundu: ca statulu are datorii la aren-
dasi, si nu sci de ce acestia nu au platitu. Datorii muuuulte
— de speriétu, inca si deputati multi, sunt datori la statu si
nau mai platitu. Elu lasa la diurnalisti se spuna, déca acei
deputati sunt din abtienti s'eu din coalitiunea monstruósa;
Sunt milióne in judecati pentru calcare de contracte din gre-
siéla ministriloru si pentruca ministrii n'au implinitu contrac-
tele; datorii de cari nu s'a mai pomenitu. Ei bine, Dloru!

*) Min. prim. mai sfasià inca odata chartia ou adres'a
tiparita, ce o scosese de su suóra si o impartise D. Rosetti,
indata dupa cetirea adresei, in momentulu, candu camer'a o-
tarise, cá se se tiparésca.

R.

*) Vomu publica-o in Fói'a.

déca ministrulu e cépcân (sirepu) de ce se pagubimu statulu. Lumea din ce in ce se invétia a insielá si o se avemu mai multi insielator de aci incolo; de ce pentru unu cépcânu de ministru se pagubésca statulu? de ce se sufere contribuentii pentru unu cépcânu?

Min. de financia: Constatezu adevéru celoru dise de D. Otetelisianu, ca statulu are se iea din asemeni datorii 56 mil., pe candu nu e datoriu, decatu 42 mil. Implininduse datoriile ar' remané prisosu.

D. N. Cretulescu atinge, ca deficitele sunt dela tóte ministériele.

Min. de finantia constată, ca min. Cretulescu a platitu 7 mil. din datorii.

D. Apostoleanu provóca, cá se se descopere numele datorniciloru in faci'a adunarei, si cere legea pentru constringerea corporala, cá se se esecuteze deputatii datornici.

D. Cozadini: Eu Dloru sunt arendasiu alu statului si nu'i sunt datoriu. D. Balsiu a disu, ca sunt datoriu statului, eu constatu aici, ca D. Balsiu este mie datoriu, mai incolo dice, ca D. Rosetti e cumperatu si péna lui e o péna venduta (scomotu si aplause in adunare) se cere cuvent pentru cestuni personali, nu se dá.

D. Boerescu infrunta, ca Rosetti a cutezatu a aruncá cuvinte infame asupr'a celoru subscrisi la amandamentul de 37 (scomotu mare! centrulu se misica).

D. Tell striga, asia este! V.-pres. provóca la linisce; D. Boerescu ataca pe D. Otetelisianu, lasandu „cépcâniculu“ pe sém'a Dsale.

Min. de financia nu se invoiesce cu amanarea proiectulu de creditu, dicundu:

„Dvóstra aveti tempu de amanatu, dice, eu n'amu tempu. Nu me miscu de aici, nu voiu se rosiescu inaintea fiacarui creditoriu alu statului; nu amanu unu minut, ci 'mi dau dimisiunea, indata ce veti amana.“ In fine, dupa ce mai multi deputati justificara pe D. C. Cretulescu, prin votare se primesce proiectulu pentru imprumutulu datoriei flotante.

D. Rosetti raspunde lui Cozadini: E adevératu, ca eu sunt platitu, e adevératu, ca scriu actionarii in „Romanulu“, dar' o colectivitate e mai onorabila decatu o personalitate.

Cozadini dice: Dorescu se se faca biografi'a toturoru in faci'a adunarei, cá se ne cunósca tiér'a cine suntemu, eu a'siu castiga, nu a'siu perde, ca nu sunt datoriu statului. D. Rosetti este datoriu inca 2 mii de galbini, ce i a luat pentru susutienerea unui ministériu, pe care elu apoi 'la combatutu.

Rosetti se adresédia la D. Costaforu, se spuna adevéru, care cere ordinea dilei si face o propunere de urgentia pentru alegerea unei comisiuni din adunare din cei, cari n'au avutu neci o dare-avere cu statulu, care se cerceteze faptele toturoru fosteloru ministériu si ale fiacaruia in parte, se se véda, care catu datorésa statului si cari deputati sunt rei platnici, in urma

Rosetti de pe tribuna vorbesce, ca abtienti cu proiectulu loru de adresa constata anarchia. Retrage si elu proiectulu comisiunei si cetesce altu proiectu scurtu de vr'o 30 de ronduri, in care dice, ca dela sesiunea trecuta regimulu constitutional a primitu loviri si mai grele si opiniunea publica in laintru si in afara amenintia autonomi'a tieriei, de aci altu scomotu din tóte partile; acumu cetiti telegramulu alu doilea de susu, ca se póte bine infielege.

„Nesce noutati sigure din Principatele Dunarene anuncie, ca numeróse si considerabile transporturi de arme si de munitiuni de resbelu (carabine minie, parcuri de artilerie) venindu dela Marsili'a, au fostu aduse in Moldov'a, Valachi'a si in Serbi'a. Inalt'a Pórt'a cerendu despre acésta esplicatiuni Principelui Cuza, acést'a respunse, ca transporturile acestea se facu din ordinea Franciei. D. Drouyn d'l Huys respunse la reclamatiunile guvernului turcescu, ca princ. Cuza nu spune adevéru, pentru a ascunde nedumerirea sa si a scapá de afacerea asta, dar' ca trebuia se se caute aiurea decatu la Parisu antai'a causa a acestoru transporturi de arme. O reclamatiune adresata la S. Petruburg n'avú unu resultatu mai bunu, si priimi o desmintire categorica cu ascurantia, ca Rusi'a este fórté departe de a voi a suscitá dificultati Turciei si de a aprobá nisce tendintie revolutionarie. (Scire din foile austriace si Ref.)

In afara: 25 mii austriaci si 25 prusiani sunt porniti la Holstein, dar' Angli'a e resoluta la primulu pasu celu va

face Germani'a in Holstein se 'si bage flot'a in apele danice, 'er Franci'a va a recunosce pe noulu reges numai, déca prin votulu universalu va fi primitu de tiéra, apoi aristocrati'a si cavalerismulu din Holstein sa dechiaratu pentru intregitatea Daminarcei. Franci'a va postá unu corpu de oserbatiune contra Germani'a din caus'a miscariloru acesteia; ea contrase unu imprumutu de 300 mil., cá si Itali'a unulu de doue sute milióne. — Angli'a inca arméza cu toti ceilalti, ér Rusi'a la Nicolaef preste capu. Magarii fosti la poloni se stracurara in Austri'a, ear ceilalti se ocupa de politic'a esterióra cu resbelulu de primavéra. —

Dietalu. „Botsch.“ acrie, apoi sesiunea senat. imper. pe la vr'o 19. Dec. va lua capetu, incheienduse inaintea Mai. Sale Imperatului, inaltu-care va primi pe membrii sen. imp. in palatiulu imperialu. Avemu sperantia, ca indata dupa acésta se va re'ncepe sesiunea dietei nóstre, a carei continua-re o dorimu cu atata mai cumare sete, cu cat, ca vedem chiar' si din desbaterile sen. imperialu si din starea si sumele bugetului, ca trebuie se ne ordinamu in laintru, incatu se scimu in ce stare de averi si datorii ne mai aflamu, apoi cumu si candu, candu se va mai pune in pracsá principiulu egalei indreptatiri in tiéra; cumu ni se voru regulá relatiunile conationale, administratiunea dreptatiei, instructiunea, cultulu scl.

Comitetele din Sabiiu, vedemu, ca totu lucra mereu, si acuma asteptamu, cá in privinti'a propusetiunei pentru desarcinarea pamentului, la care in siedinti'a din 25. se alese de refer. D. deput. Nicola, se vedemu, cumu se voru poté uni propunerile D. Dr. Ratiu cu proiectulu venitu de susu si cu natur'a si starea de facia a fondului urbarialu de 70 mil.

37057—1863.

Concursu.

La institutu politechnicu c. r. din Vien'a au devenitu vacante doue stipendiuri de 210 fl. pe anu, aplacitate din fundulu comerciale ardelenescu. Spre conferirea stipendiurilor acestora se escrie prin aceasta concursu, cu acelu adausu, cá competitorii cererile loru bine documentate se le substérna pana in 13 Ianuariu 1864 prin autoritatile competenti la acestu guberniu, acudiendu cereriloru sale si unu reversu, in poterea carui'a se obléga, ca in casu ce ar castigá acelu stipendiu, dupa finirea cursului respectivu voru servi in Ardélulu séu voru plati indereptu stipendiulu.

Sabiiu, 2. Dec. 1863.

1—3

Din guberniulu reg. alu Ardélului.

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esitu o brosiura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusial'a de ani, greutate in gatu, plumon'a balosa, care intr'u casuri fórté numeroase, au liferatu celu mai multumitoriu resultatu.

Acestu Sirupu lucrédia indata dupa intrebuintiarea d'anteiu avangiosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magarésca, ajuta scóterea flegmei cei lipice inecaciósa, alina iritamintul in gutlegiu si depar tedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tuse pe eptica si scuiatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mailatu** uniculu depositoryu.

Pretulu unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

" " $\frac{1}{2}$ " " 2 " " " G. A. W. Mayer in Breslau (Prusi'a).

Cursurile la bursa in 15. Decembre 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 61 cr. v. a
Augsburg	—	—	117 " 50 "
London	—	—	117 " 25 "
Imprumutulu nationalu	—	—	80 " 25 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	73 " 90 "
Actiile bancului	—	—	786 " — "
" creditului	—	—	185 " 30 "

Obligatii desarcinarii pamentului in 16. Noembre 1863:

Bani 72.50 — — Marfa 73.—